

Zpravodaj

Vanovice – Drválovice

Foto: Karel Pírek

ÚNOR 2021

Vážení spoluobčané,

ani nevíte, jak rád bych Vás v úvodu dnešního Zpravodaje pozdravil radostnou zprávou, že jsme se po roce omezování, vrátili opět k normálnímu životu, že můžeme sundat roušky, respirátory, že se můžeme opět normálně pohybovat a setkávat, že děti opět mohou chodit do školy, sportovat a vůbec radovat se ze života. Bohužel situace se nelepší, přijatá omezení, která většina z nás respektuje, nemoc možná jen přibrzdí. Někteří lidé opatření nerespektují, což určitě ke zlepšení nepřispívá. Věřme, že poslední naděje, kterou je proočkování populace napomůže zlepšení situace. Vše je však otázkou ještě dalších měsíců.

V loňském roce touto dobou jsme ještě řešili plesovou sezónu, přípravu divadelních představení a jarmarku. Školáci měli za sebou první pololetí školního roku..... Dnes sice první pololetí skončilo, za podmínek doslova provizorních, kdy chvíli běžela výuka 1. a 2. tř. Minulý týden však i školu zastihla nákaza a tak je opět celá, kromě MŠ uzavřena. V další části Zpravodaje Vám své postřehy sdělí paní ředitelka Pfefrová.

Na obci probíhá příprava investičních akcí letošního roku, které však nejsou moc vidět. Připravuje se žádost o stavební povolení na zasilování pozemků pro novou výstavbu a projednání na odborech Měst. úřadu v Boskovicích a třeba i úřadu památkové péče, hasičích i Policii.

Dokončena byla inventarizace majetku obce k 31.12. 2020.

Co nás v tomto období trápí asi nejvíce, jsou poruchy na vodovodu, kde střídáním teplot a mrazů došlo ke dvěma vážným poškozením, při kterém byly zatopeny sklepy rod. domů. Chtěl bych vyzvat všechny naše občany, aby častěji prováděli kontrolu svých vodovodních přípojek a to nejen ve sklepech, ale i na přívodu od hlavního potrubí. Připomínáme, že majetkem občanů je celá přípojka od napojení na hlavní vodovodní řad a ne až za vodoměrem, jak se mnoho z vás dosud domnívá.

Zastupitelstvo obce v uplynulém období mělo jedno řádné zasedání a kromě jiného řešilo i přípravu žádosti o provedení komplexních pozemkových úprav, ke které kromě jiného potřebuje i souhlas nadpolovičního počtu vlastníků podle výměry zemědělské půdy. Žádosti o souhlas jsou připravené, takže pokud budete osloveni, určitě souhlas neodmítejte. Obecní katastr našich obcí má za plné podpory státu možnost doznat zásadních změn v úpravě cest, mezí, sadů apod. Příklady okolních obcí, kde už toto proběhlo jsou pro nás zářným příkladem.

V příloze dnešního Zpravodaje naleznete, doufám, že další zajímavost z historie naší obce. Podařilo se mně dohledat původní opis pamětní listiny z věže evangelického kostela, která byla v písemnostech paní Josefky Kalabusové, a kterou přepsal pan Jiří Chmelař. Je psána původním jazykem, ale pro autentičnost jsem ji ponechal v tomto provedení, omlouvám se tedy za některé dlouhé věty, často možná nepochopitelné.

Co říci závěrem, chtěl bych nám všem popřát zlepšení současné situace, abychom se opět mohli normálně setkávat i žít. Víím, že očkování je dobrovolné, ale moje osobní doporučení je, **využijte jej**.

V minulých dnech Vám byly doručeny faktury za vodné za rok 2020. Připomínáme, že úhradu včetně poplatku za odvoz TDO a poplatků za psy, je nutné uhradit nejpozději do **31. 3. 2021**.

Upozorňujeme odběratele, pokud mají zájem o další doručování Zpravodaje, aby zaplatili předplatné ve výši 33,- Kč za rok 2021 a odevzdali vyplněnou přihlášku na **Obecní úřad co nejdříve**. Lednový Zpravodaj **jsme poskytli všem odběratelům**, i když jej neměli ještě zaplacený. Toto číslo již obdrží jen odběratelé, kteří uhradili poplatky na rok 2021. Ostatní bohužel až po úhradě. Děkuji za pochopení

Petr Dvořáček

Usnesení z 26. zasedání zastupitelstva obce Vanovice

Datum konání: 27. 1. 2021

Čas konání: 17:00 hod.

Místo konání: zasedací místnost OÚ Vanovice – sál Záložny

Přítomni: Jiří Bohatec, Bc. Svatopluk Dračka, Petr Dvořáček, Lenka Chalupová, Josef Pavlík st., Josef Pavlík ml., Miroslav Příbyl

Omluveni: Lukáš Kohoutek, Linda Krejčíříková

Ověřovatelé: Bc. Svatopluk Dračka, Miroslav Příbyl

Zapisovatel: Ing. Marie Zouharová

Program:

1. Kontrola plnění usnesení z 25. zasedání zastupitelstva obce
 2. Zpráva o činnosti výborů
 3. Smlouva o právu provést stavbu
 4. Stav probíhajících akcí a inventarizací majetku
 5. Rozpočtová opatření č. 21
 6. Různé, závěr
-
- a) Usnesení 1/26: ZO schválilo program jednání 26. zasedání zastupitelstva obce
 - b) Usnesení 2/26: ZO bere na vědomí plnění usnesení z 25. zasedání zastupitelstva obce, k zápisu nebylo vzneseno žádných námitek
 - c) Usnesení 3/26: ZO bere na vědomí zprávy o činnosti výborů
 - d) Usnesení 4/26: ZO schvaluje Smlouvu o právu provést stavbu s Jihomoravským krajem, Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno, IČ 708 88 337 ve věci stavby komunikačního napojení na silnici III/3744 realizovanou v rámci akce „ Vanovice – zasíťování území, SO 01Komunikace“ a pověřuje starostu obce podpisem smlouvy
 - e) Usnesení 5/26: ZO bere na vědomí informaci o stavu probíhajících akcí a inventarizací majetku v měsíci lednu 2021
 - f) Usnesení 6/26: ZO bere na vědomí rozpočtové opatření č. 21
 - g) Usnesení 7/26: ZO bere na vědomí zprávu o vyúčtování spotřeby pitné vody v roce 2020 za cenu 50,60 Kč vč. DPH

- h) Usnesení 8/26: ZO bere na vědomí podání žádosti o uplatnění nároku na slevu ukládání odpadu na skládky firmy P-D Refractories CZ a.s, Nádražní 218, 679 63 Velké Opatovice, IČ 163 43 409
- i) Usnesení 8/26: ZO bere na vědomí informaci o zahájení prací na provedení komplexních pozemkových úprav v katastru Vanovice a Drválovice

Fotokronika a komentář k akcím, pozvánky a sdělení

Poškození autobusové čekárny

Vlivem vlhkosti od potoka došlo k poškození autobusové čekárny na dolním konci Vanovic, která bude vyžadovat v jarních měsících opravu. Kromě shnilých trámků a desek je poškozena i dlažba a obrubníky před čekárnou.

Porucha vodovodního řadu ve Vanovicích

Pravděpodobně vlivem mrazů došlo k poruše na přípojce ve Vanovicích. Voda zatopila sklep přilehlého rod. domu. Problémem bylo umístění potrubí, nad kterým byl postaven betonový sloup rozvodu NN.

Opravu zajišťovali a prováděli zaměstnanci obce a výkopové práce provedl p. Přichystal z Borotína.

Zaplavené sklepy po poruše vodovodu

Jak už jsem upozornil v úvodníku, došlo minulý týden k velkému úniku vody z utrženého přívodu vody ve sklepech RD, na dolním konci Vanovic. Porucha a únik byly zjištěny až voda prostoupila do sklepa 2 vedlejších domů a zaplavila je také.

Upozorňujeme všechny naše občany, aby věnovali svým přípojkám, které jim patří už od připojení na hlavní řad, a také přívodům ve sklepech zvýšenou pozornost. V těchto dnech, kdy se střídají teploty, hrozí ve větší míře možnost těchto poruch. V případě zjištění ohlaste toto neodkladně na Obecním úřadě.

Třídění odpadů - opět problémy

I přes četná upozornění bylo v minulých dnech opět zjištěno, že někteří naši spoluobčané nevěnují na novém stanovišti u kulturního domu pozornost třídění odpadů. Snad není těžké dát papíry do nádoby na papír, sklo do nádoby na sklo, plasty do nádoby na plasty, popřípadě kovové věci do kontejneru na železo. Co se týká elektroniky, ta přece patří 2 x ročně do nebezpečného odpadu, jehož sběr obec pravidelně zajišťuje. Obec zvažuje umístění kamery nebo fotopasti k zamezení těchto přestupků.

Představují se – včelaři Knínice

Náš kraj je známý pod jménem Malá Haná. Na jihu od Boskovic po Městečko Trnávka na severu. Úrodné , mírně zvlněné území plné polí, luk, ovocných sadů, protkané vodními toky a ohraničené věnci lesů vystupujících do vyšších nadmořských výšek. Pro toto území je charakteristické nářečí, které se však postupně vytrácí z běžného užívání.

Region ZOČSV je rozložen v oblasti Malé Hané a sahá až do Dražanské vrchoviny včetně jejího nejvyššího bodu Skály 735 m nad mořem nedaleko Benešova. Naše včely jsou tedy lokalizovány v rozmezí cca 350 metrů nadmořské výšky /Sudice u Lunáčekových / po Benešov-Pavlov ve výšce 710 metrů nad mořem.

Od pradávna byl tento kraj s lesními porosty, věkovitými stromy velmi příznivý pro život včel. Mnoho dutin silných stromů smíšených lesů dávalo možnost volně žijícím včelám příznivého obydlí. Množství volně žijících včelstev bylo přírodou regulováno podle zákonitostí: „Co je nemocné, slabé, ať přes zimu zhyne.“ Zdárně žila a dobře se vyvíjela včelstva, která si k žití vybrala příhodné dutiny stromů na výsluní a byla silná i co do počtu jedinců.

Náš spolek sdružuje chovatele včel ve 12 obcích regionu. Toto území a celý okres Blansko patří k nejvíce zalesněným oblastem České republiky, současně je i intenzivně zemědělsky obhospodařovanou krajinou včetně významných ploch ovocných sadů.

K 31.12.2020 máme v ZO MČSV 98 členů a příznivců , kteří chovají 994 včelstev, takto rozložených v katastrech obcí :

Obec	plocha katastru	počet včelařů	počet včelstev
Knínice	1 122 ha	21	133
Cetkovice	853 ha	7	57
Vanovice+ Drválovice	1 215 ha	15	136
Pamětice	350 ha	7	55
Vážany	487 ha	5	208
Světlá	223 ha	7	61
Kořenec	810 ha	3	38

Benešov	1 362 ha	8	56
Šebetov	943 ha	11	86
Sudice +Bačov	1 114 ha	5	40
Celkem	8 079 ha	89 členů	870
		9 registrovaných	124

Údaje o počtu včelstev i počtu včelařů v regionu jsou proměnlivé. Zůstává však fakt, že na ploše 1 km čtvereční pečujeme o zhruba 10 včelstev. Tento údaj je nad průměrnou hodnotou zavčelení území České republiky.

Těžiště naší zájmové činnosti spočívá v kladné a prospěšné práci pro životní prostředí a krajinu, společnost, spoluobčany a včely samotné i udržitelný rozvoj těchto oblastí. Několik slov k té práci pro včely a jejich udržitelný rozvoj. Značné úsilí a nemalé finance musíme vynakládat na zvládnutí postupů, které pomáhají včelkám překonávat invazi parazitálních /Varoáza/, bakteriálních / Nosema/ a virových ataků na životaschopnost včelstev . K tomu se přidává snížená biodiverzita prostředí/ zdroje včelí pastvy/ a značný tlak chemie užívaný v zemědělství . Připočtete si současný stav lesů.... A tady ta matematika přestává jaksí fungovat. Bude ještě vůbec medovicový /lesní/ med ?! Zdaleka už neplatí: „V září úl zavři...“

Přesto všechno- možná právě proto-, ale platí: „ Med přímo od mého, tradičního, vyzkoušeného včelaře je za polovinu lékárny....“ Názory na dovozy medů ze zemí EU a mimo EU ponechám na Vás, čtenářích.

Zastupitelstva obcí regionu věnují pozornost spolkové činnosti a společenskému životu občanů. Jsme rádi, že mezi podporované subjekty patříme i my. Poděkování obcím patří za finanční prostředky směřované zejména na udržení zdravého chovu včelstev, výběru chovného materiálu a za ohodnocení prospěšnosti této práce pro mládež, členy organizace, přírodu i životní prostředí. V roce 2020 činily tyto příspěvky 15.000,- Kč a to od 3 subjektů.

Výše uvedená včelařská statistika k 31.12.2020 spadá do historických zajímavostí: například - uplynula pětina 21. století , rok 2020 bude zapsán jako rok zrodu koronaviru , ale i

ROK 95. výročí založení „Spolku včelařů a přátel přírody pro Knínice a okolí“.

Slavnostní výroční chůze proběhla v Kulturním domě Knínice s volbou výboru, výstavou, vzdělávací přednáškou... Další připravené akce pro děti a veřejnost zastavil covid.

V katastru Knínic, Šebetova.... to je Malé Hané jsou první zmínky o včelaření někdy kolem roku 1870, ale zahájení spolkové , organizované činnosti v oboru včelařství nese datum 25.listopadu 1925.

Naši předchůdci - Journík Fr., Okáč Jos., Zemánek Jos., Kostík Lad. a Dvořák Rost.- předsedové spolku v historickém pořadí ,by asi přijali informaci o 95.letém trvání spolku s uspokojením.

Mezi jmenované „otce“ včelařství v našem regionu patří ještě jedno jméno - Filip Josef - jednatel organizace dlouhých 55 roků. Kudy krácel ,létaly včelky a tekli med. Mezi „Osobnosti Boskovicka jej zapsala celoživotní práce nejenom pro včelařskou organizaci. Mnozí z nás ho ještě pamatujeme. Jeho myšlenku použijí na závěr představení naší základní organizace:

„Na kósek řeče:

Ne všeci z Malé Hané he Dražanské vrchovine mlovime sténym moravskym nářečim, teda horáckó hanáčténó. Hlavně, že me včelaři se s ňó decky domlovime. Včelaři bele a bodó.
”

Citováno z Knínického včelařského zpravodaje č.1 /2004

Zpracoval : **Josef Vala**, předseda ZO ČSV Knínice 21.1.2021

Jubilanti v měsíci únoru 2021

Čejka Vladimír	-	Vanovice
Buttová Marcela	-	Vanovice
Dvorský Radomír	-	Vanovice
Kubešová Marta	-	Vanovice
Chladil Zdeněk	-	Vanovice
Bohatcová Hana	-	Drválovice
Klíč Eva	-	Vanovice

Naším milým oslavencům přejeme hodně zdraví, spokojenosti a ještě mnoho krásných let života.

Upozornění: Pokud si někdo z jubilantů nepřeje zveřejnění svých narozenin, sdělte to s předstihem na Obecním úřadě Vanovice.

Přivítali jsme do řad občánků naší obce:

Karolína Pavlíková - Vanovice

Natália Figurová - Vanovice

Blahopřejeme rodičům i dětem a do dalších let života přejeme vše nejlepší.

Rozloučili jsme se:

Marie Šenková - Vanovice

Miloslav Krejsa - dirigent - Letovice

Pěveckého sboru **Vlastimil** Vanovice

Všem pozůstalým vyjadřujeme **upřímnou soustrast.**

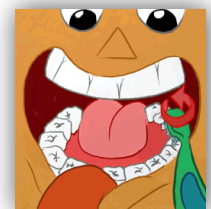

Pohotovostní služby na zubním oddělení

Služba je sloužena od 8.00 do 13.00 hodin

Mimo výše uvedenou dobu je zajištěna služba v **Úrazové nemocnici Brno**, Ponávka 6, tel. 545 538 111.

Ve všední dny od 18.00 do 24.00 hod, o sobotách, nedělích a svátcích od 8.00 do 20.00 hod.

Objednávky naturálií na rok 2021

Agrospol, agrární družstvo Knínice sděluje našim občanům, že objednávky naturálií na rok 2021 bude provádět ve **Vanovicích, ve středu 17. 2. od 13 do 15 hod** v sále Záložny ve Vanovicích a v **Drválovicích, v úterý 23. 2. od 13.30 do 14.00 hod** v zasedačce v budově OÚ v **Drválovicích**.

Ceny : brambory 1 200,- Kč/ar , řepa 400,- Kč/ ar , obilí 400,- Kč / q

První pololetí na naší škole

Zprávy ze školy

Nový školní rok byl zahájen 1. září 2020 a od prvopočátku je celkově ovlivněn stále probíhající pandemií onemocnění COVID. Pan starosta Josef Pavlík a nová paní ředitelka Mgr. Ivana Pfefrová společně přivítali 8 nových školáků – prvňáků. Do vanovické základní školy v letošním školním roce dochází celkem 25 žáků, kteří se vyučují ve dvou třídách. Výuku zajišťují paní učitelky Ivana Pfefrová a Lucie Klevetová, školní družinu vede Lenka Zacharová, uklízí Lenka Holmanová. V mateřské škole je zapsáno 24 dětí o které pečují paní učitelky Jarmila Pospíšilíková a Jana Cikánková, uklízí Marta Palbuchtová, pro všechny vaří Jitka Zoubková.

Z epidemiologických důvodů je vstup do budovy školy celoročně omezen, což znesnadňovalo adaptaci nově přijatých dětí jak ve školce tak v základní škole. Společně jsme obtíže překonali a děti si brzy na nové prostředí a nový režim přivykli.

Taktéž kulturní a společenský život školy je omezen. Nemůžeme konat žádné společné akce ani divadelní představení, přesto se snažíme dětem alespoň částečně tuto situaci vynahradiť bohatou nabídkou vzdělávacích aktivit, které děti nejen pobaví, ale současně i poučí. Např. v rámci hodin výtvarné výchovy se v září uskutečnila výtvarná soutěž „Bezpečně do školy“. Vznikly krásné obrázky, ze kterých bylo obtížné vybrat ty nejlepší. **Výsledky:**

1. kategorie (1. – 3. ročník)	3.místo Burkoň Erik 2. místo Rejdová Jolana 1.místo Fialová Julie
2. kategorie (4. – 5. ročník)	3.místo Poláková Anna 2.místo Burkoňová Michaela 1. místo Příbyl Jan

Pořádáme také vycházky – k vysílači na Kamenné svatbě nebo před Vánoce vycházka ke krmelci. Pravidelně využíváme školní zahradu. V listopadu proběhlo slavnostní předání Slabikáře, v prosinci Vánoční posezení.

Za uplynulé období byla mateřská škola z karanténních důvodů 1x uzavřena, výuka na základní škole se řídí pokyny podle aktuální epidemiologické situace. To znamená, že výuku klasickou střídá výuka vzdálená (distanční), pak se nejmladší žáci (1. a 2. ročník) učí ve škole, větší žáci (3. – 5. ročník) zatím zůstávají doma a vzdělávají se tzv. distančně. K zajištění distančního vzdělávání škola obdržela dotaci od státu 42 000,- Kč na nákup techniky. Ze svých zásob škola zapůjčila k distančnímu vzdělávání žákům techniku, poděkování patří také panu starostovi, který v krátké době připravil další výpočetní techniku, potřebnou k domácímu vzdělávání našich žáků. Všichni se těšíme, až tato provizorní situace ve vzdělávání skončí a začne opět pravidelná, plnohodnotná výuka.

Přejeme všem občanům pevné zdraví ! Za děti a zaměstnance ZŠ a MŠ Vanovice

Ivana Pfefrová

Z činnosti školní družiny

Do školní družiny při ZŠ a MŠ Vanovice bylo v tomto školním roce zapsáno 19 žáků od 1. do 5. třídy. Září jsme zahájili tématem Záříjové seznamování. Trávili jsme hodně času na dětském hřišti, kde děti hrály pohybové hry a sportovaly. Také jsme stavěli domečky pro lesní skřítky a děti si samy připravily divadelní

představení „O červené Karkulce„. Zaměřili jsme se i na správné stravování a otestovali si své znalosti při kvízu. Dbali jsme na upevňování hygienických návyků a jejich dodržování. Při vycházkách jsme sbírali přírodniny, ze kterých si děti vyrobily podzimní paletu.

Od poloviny října zůstaly na měsíc zavřené školy, takže i naše družina.

Když jsme se sešli zpátky ve škole, pomalu se blížil advent a s ním i Vánoce.

Nazdobili jsme stromeček, vyráběli vánoční ozdoby a dárečky. Naladili jsme se na tu správnou vánoční atmosféru. Bohužel jsme kvůli současným covidovým opatřením nemohli pokračovat v projektu Čteme dětem z MŠ pohádky.

Lednové téma Zimní království bylo ve znamení pobytu venku. Využili jsme sněhové nadílky a pustili se do stavění sněhuláků a různých staveb ze sněhu. Užili jsme si i jízdu na bobech.

Lenka Zacharová

Vážení čtenáři našeho Obecního Zpravodaje.

Jak jste již poznali z obsahu našeho Zpravodaje, tak v tomto koronavirovém období plném zákazů a omezení není ani život na obci příliš pestrý. V loňském roce jsme ještě plesali, připravovala se divadla, dětem končilo první pololetí ve škole, atd. Proto se i v našem Zpravodaji dostává prostor k pohledům na historii naší obce, zejména na zajímavosti, které nejsou všeobecně známy a v podvědomí. Žijeme v obci s obrovskou tradicí, s bohatou kulturou a poučnou historií.

V tomto Zpravodaji se budu věnovat zajímavostem kolem pamětní listiny, která byla a po doplnění uložena v báni evangelického kostela v r. 1865 a jejíž kopii uchovala paní **Josefa Kalabusová**.

Pamětní listina

Vložena do pozlacené báně, kteráž s hvězdou vyzdvížena a upevněna byla na levou věž ev. chrámu Páně Vanovského v neděli po Sv. Trojici dne 20. srpna léta Páně 1865.

Jaké osudy měla evang. církev v říši rakouské nejprve v době nesnášenlivosti v 17. a 18. století a pak v době snášenlivosti a volnosti na konci 18. a v první polovici 19. století, to vypravuje obšírně a důkladně přiložená k této listině kniha nazvaná: „*Památka roku slavnostního 1863*“.

Zde stůj jen nástin dějepisného vyvinutí sboru ev. ref. Vanovského od času vydání tolerančního patentu dne 13. října 1781 až do dnešního dne.

Radost veliká byla na Sionu českomoravském, když po 160 let trvajícím utiskování blahé paměti císař Josef II. slavný toleranční patent vydal a v něm vyznavačům náboženství augsburského vyznání soukromé vykonávání služeb Božích dle způsobu jejich náboženství povolil. V náručí se padající, považovali se jakoby zabloudivše a o sobě nevěděvše, byli se opět našli.

Díky činili Hospodinu a prozpěvováním, že jim dal dočkati se radostného jitra nastalého léta milosti, že vyhlásil jatým svobodu a vězňům otevření žaláře, že způsobil radost kvílícím Sionským a dal jim okrasu místo popele, olej veselí místo smutku, oděv chvály místo ducha sevřeného.

Aby se pak zjistiti dalo, kteříž od církve ř. katolické odstoupiti chtějí, vyslána jest komise na každou kancelář z dvou duchovních a dvou světských členů záležející, před kterouž každý zvlášť vyznání své složiti a jméno své napsati musel. Takováto komise držána jest také v tomto kraji, a sice na panství letovském, boskovském, borotínském, šebetovském, opatovickém a miroslavském, když se v krátkém čase 204 rodiny, a sice 78 sedláků, 57 podsedníků, 75 domkařů a podruhů k náboženství ev. helvetskému přiznaly, kteříž od toho času nemuseli se více nátisku a pronásledování báti, podomní nábožnost svou ve zpěvu, modlení a slova Božího čtení záležející konali jmenovitě ve Vanovicích u Matouše Krejcara v č. 6.

Než ale také byli žádostivi Sv. Večeře Páně podle způsobu náboženství svého pod obojím způsobu přijímati, za kterouž příčinou někteří až do Uher šli. Když pak důstojný pán Michael Blažek, duchovní správce Nosislavský, první to ev. ref. kazatel na Moravě, sbory Moravské procházel, aby v nich službu Boží konal a Sv. Večeři Páně vysluhoval, zabrali se údové zdejšího sboru do Olešnice neb Prosetína a Rovečína, aby tam Hodu Kristova požívali.

Mezitím když zponenáhla v některých církvích chrámy se stavěti začaly, přičinili se k tomu také údové sboru Vanovického a poslali dne 20. května roku 1782 prosbu k císaři pánu, v níž za povolení k stavění chrámu a školy a povolování duchovního i školního učitele žádali. Též dne 31. července t. r. došla na tu prosbu příznivá odpověď, kterouž jakmile obdrželi, ihned za komisi k vyměření místa k stavění chrámu Božího žádali. Tato dne 15. srpna přijela a místo vyměřila. Hned téhož dne, sotva, že komise odjela, začali kopati grunty a pracovali od této chvíle s neúnavnou pílí, takže již 15. října, tedy za dva měsíce, chrám úplně vystavěn byl, do kteréhož také hned ke společné nábožnosti se scházeli. Kdež, jelikož ještě kazatele neměli, první církevní starší a hospodář Šebesta Drábek z č. 32 z postily nahlas předčítával a to z postily Aradtovy. Ale i kazatel brzy přišel. Též, prve než ruky ke stavění chrámu přiložily, poslali potvrzené povolání do škol v Saroš-Patagu v Uhrách, kdež je pan Štěpán Balla přijal, kterýž byv 8. listopadu 1782 v městě Miškolci na úřad kazatelský vysvěcen. Ku konci roku na cestu do Moravy k Vanovicím se vydal. Tři údové církve, Havel Přichystal, Pavel Poláček a Šebesta Drábek, šli mu až do Prešpurku naproti, s nimiž šťastně a k veliké radosti všech údův církve dne 2. února 1783 do Vanovic přišel a dne 23. února t. r. první služby Boží v chrámě, téhož dne vysvěceném konal.

Přebýval s počátku v domě č. 18, ale hned na jaře po jeho příchodu počali stavěti farní příbytek, kterýž také v brzkém čase byl vystavěn a na jeden rok spolu i v přízemí za školu sloužil, v němž první učitel Šebesta Španiel dítky vyučoval. Čím více církev Vanovská tohoto svého kazatele milovala a v čím lepším pořádku a bázni on ji držel, tím trpnější byla jí ztráta jeho, kterouž brzkým úmrtím jeho trpěla. Po 14letém blahodárném účinkování, když sotva 40 roků věku svého dosáhl, skončil v Pánu dne 23. října 1796. Tělo jeho v přítomnosti superintendanta Michala Blažka a kazatele Nosislavského Jiřího Nagy s velikým všech posluchačů naříkáním a pláčem dne 27. t. m. do hrobu vedle kostela vykopaného vloženo jest.

Za času tohoto horlivého kazatele byla fara i škola stavěná a mnohé dobré pořádky do církve zavedeny. Počet duší, kterýž při založení sboru roku 1782 sotva 1000 obnášel, vzrostl pod jeho vedením na 1900. Ale také mnohé úzkosti byly tohoto spravedlivého. Příkoří, kteráž lid náš za prvních časů tolerance vůbec snášeti musel, dostalo se jen co statečnému, byl na Šebetovskou kancelář povolán, aby se od žalob falešně proti němu vznesených očistil.

Po smrti jeho vedl prozatímní správu d. p. kazatel Nosislavský, Jiří z Nagy, který také poslán od sboru Vanovského jemu podané příjav, v měsíci lednu 1797 sem se přestěhoval a svůj úřad konati začal.

Spravoval tento pilný a věrný pastýř svěřené sobě stádo Vanovské necelých 27 let. Od 1. 1. 1797 až do r. 1824. Za jeho úřadování byla vedle staré z r. 1784, jen na kvap postavené školy, nová silnější a větší školní budova vystavěná, kterouž na jaře r. 1808 začali a ještě na podzim téhož roku dokonali. A této nové školy bylo tím více potřebí, jelikož počet školních dítek značně se zvětšil, neb rozhodnutím guberniálním od 8. října 1789 nejprve Uhřickým a potom resolucí od 17. února 1812 i Cetkovským, Světelským a Přívěstí povolení došlo, aby dítky své do evangelické školy Vanovské posílali. První evangelický učitel Šeb. Španiel 22 roků pracoval, zemřel 9. července r. 1805 a místo jeho zaujal Frant. Drábek, kterýž však již po pěti letech do Rovečné se odebral. Povolala tedy církev Tomáše Pokorného a po něm Fabiána Šperku, kteřížto však oba jen krátký čas úřad ten zastávali, až jej zase na delší čas převzal Josef Filipi, učitel Borovnický, kterýž povolání sboru zdejšího přijav na podzim r. 1813 vyučovati na zdejší škole začal a v díle tom trval až do r. 1834.

Z úřadování snažného Jiřího z Nagy opatřen jest také chrám novými varhany, kteréž již dne 11. března 1818 postaveny byly a s veškerými útratami na 800 zl. přišly. Ozdobení stolu Páně, kazatelnice a pavlačí obstarala následujícího roku horlivá církevní mládež.

Svůj činný, celé církvi tak užitečný a svatý život dokončil Jiří z Nagy k velikému žalu pozůstalé rodiny a celého sboru dne 3. dubna r. 1824, po 27leté snažné práci na zdejší vinici maje let věku svého 60. Drahé jeho tělesné pozůstatky byly při velikém všeobecném účastenství lidu evang. i katol. dne 6. dubna u kostela na straně polední, vedle hrobu prvního kazatele d. p. Štěpána Bally slavnostně pochovány, přičemž obřad církevní konali d. pán superintendent Michal Blažek a d. páni kazatelé Gabriel Molnár, Sloupenský zeť zesnulého Štěpán Garčík Prosetínský, Benjamin Kiss Rovečský a Gideor Šlechta Veselský.

Od hrobu, jež mnohá slza z kropila, odebralo se duchovenstvo i celé pohřební shromáždění přímo do chrámu k slavnosti ordinační, k vysvěcení na úřad kazatelský p. kandidáta Samuela z Nagy, mladšího syna nebožtíkova, kteréhož církev již za nemoci otce za farního výpomocného kazatele z Debrecínských škol domů a nyní po smrti pastýře svého svorně a jednohlasně za slova Božího kazatele a duchovního správce povolali. A čas budoucí dosvědčil, že se v důvěře své k němu nezmýlila. Silnou rukou převzal učený a způsobilý tento mladý muž správu sboru Vanovského a mezi tím, co zvěčnělý otec jeho 27 a předchůdce tohoto Štěpán Balla toliko 14 let církev zdejší spravoval, bylo Samuelovi Nagyovi popřáno sobě svěřené, celých 39 let na pastvách zelených pásti a k vodám života přiváděti.

Co tento neúnavně činný duchovní pro tuto církev k vzrůstu a zvelebení jejímu učinil, jak statně práva její hájil, jak mnoho k blahu jejímu podnikl, to je a zůstane u všech, kteříž jeho činnost viděli v dobré paměti. Velké zásluhy získal si jistě o církev Vanovskou. Jakmile úřad svůj v církvi začal, zasadil se o to rázně s dobrým výsledkem, aby církevníci, kteří mrtvé své na zdejším hřbitově pochovávali, od placení dvojí taxy a štol, jež i duchovnímu katolickému, v jehož farnosti mrtvý byl, i Borotínskému, jakož to duchovnímu obce Vanovské, odváděti museli, osvobozeni byli.

K jeho opětovnému zakročení, kteréž až k nejvyšší dvorské kanceláři šlo, dovoleno zase katechetická cvičení mládeže ve vzdálenějších osadách držeti. Jeho snahou založen v r. 1837 na Bahnách pro obce Dolní a Horní Smržov, Stvolovou, Horní Lhotu, Vilímov a Skrchov zvláštní evengelický hřbitov, k čemuž podnět zadalo jedno r. 1836 vyhlášené nejvyšší nařízení, dle něhož zpěv a držení řeči pohřebních na hřbitovech katolických, evang. duchovnímu zapovězeno bylo. Tím příležitost k rozličným nemilým výstupům dána byla. Jeho přičiněním vymoženo pro obce Uhřice, Cetkovice a Světlá nejprve r. 1845 církevní a pak r. 1854 výpomocná škola v Uhřicích, která r. 1862 na samostatnou školu jest.

Což mu pak trvajícím i u pozdního potomstva odměnou a stálou památkou pojistilo, jest tento chrám, který pod velikými nesnázemi a nesmírnými obtížnostmi a překážkami k vystavění přišel. Jelikož se postavení nového, většího chrámu co den více ukazovalo co nutnost a církev k stavbě nového skoro jednohlasně a s chutí se rozhodla, zadána jest již r. 1828 žádost vl. Guberniu v Brně za povolení k stavbě této. Sám duchovní doručil osobně a s dojmavou prosbou žádost tuto panu gubernéru a ačkoliv tento slíbil, že důležitost tuto dle možnosti k brzkému a žádostivému konci přivede, tak to trvalo přece celých deset let a stálo to mnohých cest a proseb na kancelář do Letovic a ku krajskému úřadu a Guberniu do Brna, anobř až nejvyšší dvorské kanceláři do Vídně prve než žádané povolení došlo. A když konečně roku 1838 došlo a na jaře r. 1839 dne 29. dubna slavnostním způsobem základ

byl položen s chutí a horlivostí velikou práce se konala a radost veliká v lidu byla, že brzo chrám nový státi bude.

Tu zase se naskytly nové překážky, nové nesnáze, vyhledávajících nových obětí, nových proseb, nových obtížných cest. Stavba statečně pokračující, při níž někdy 30 zedníků a přes 100 posluhujících osob pracovalo, muselo se vícekrát k úřednímu rozkazu zastaviti a to nejenom z příčiny, že budova chrámu přijímala se na podobu chrámu a ne obyčejného domu, že měl okrouhlá okna, svobodný vchod z ulice a v pozadí svém, že měl kolovatinu.

Než rázností, opatrností a neúnavné horlivosti a ničeho se nelekající příčinností duchovního podporované od horlivosti a obětavosti církevníků podařilo se všechny překážky, obtíže a tajné úklady protivníků přemoci a když přišlo léto 1844, stál chrám úplně hotový. Slavné vysvěcení jeho, které starším údům církve zajisté ještě jest v dobré paměti. Dálo se 11. srpna 1844 spolupůsobením 20 duchovních a při velikém množství lidu a čelnějších hostů, též z daleka, až i z Brna i Vídně příšlých. Sám vl. konsistorní rada a superintendent Bohumil Franc přišel, aby převzal úkon vysvědcující. Byl to tenkrát krásný utěšený den, na nějž samo nebe přívětivě se usmívalo, a když jasné slunko již zapadlo a tma zemi přikrývati začala, osvítil ještě jednou panem baronem Oberlëndrem zdařile vyvedený ohňostroj nejen nový chrám, celé Vanovské okolí a v něm sem i tam chodící šťastné domácí i venkovské obecnstvo.

Chrám, vedle něhož místo dosavadního již velmi chatrného a těsného příbytku nová, důkladná a prostorná fara nejvíce z příspěvků od jednotlivých dobrodinců a dobročinných spolků se sešlých, v roce 1849 začala a r. 1851 dokonána byla. Chrám, jemuž i do velikosti v Čechách a na Moravě nebylo rovného, a který ovšem celou svou podobou a úpravou zákonu tolerančnímu nemálo byl na odpor, stál hotový a otvíral se od této chvíle lidu zbožnému k sklaněním se před Nejvyšším doň přicházejícím.

Ale jednomu ještě k jeho úplnosti a dokonalosti scházelo – věže. Byla sice hned na počátku, hned při zakročení o dovolení k stavbě chrámu zároveň také žádost za postavení věží připojena, než podle okolostojícího času a při přísných ustanoveních zákona tolerančního odmrštěna. Žádný div, vždyť i slabé temné zvonění na pruty ocelivé, v městě Essenu ve Vestfálsku zhotovené a od několika cizozemských dobrodinců darované, potkalo se se silným odporem a musel duchovní správce opět obtížnou cestu až do Vídně konati a u nejvyšší dvorské kanceláře právo ke zvonění sobě vymoci. Než co do roku 1844 a před tím bylo nemožné, to bylo po několika letech učiněno možným. Nastal rok 1848, rok pro celou Evropu a tudíž i pro mocnářství Rakouské znamenitý, rok kterým i nám evang.křesťanům v říši Rakouské bydlícím jistě lepších, volnějších a šťastnějších dnů nastalo. Již prozatímní zákon ministerní v lednu r. 1849 vydaný, o jehož vydání si duchovní správce Vanovský co superintendant velikou zásluhu získal, přinesl nám mnohá ulehčení a osvobodil nás od mnohých silně nás tlačících břemen. Ale teprve císařský patent, vydaný dne 8. dubna r. 1861 sejmul z nás úplně toleranční pouta a učinil evang.církev v těchto zemích právně svobodnou. První a druhý paragraf tohoto věčně památného císařského patentu zní : „ Evangelíci augsburského a helvétského vyznání mají právo záležitosti své církevní samostatně pořádati, spravovati a řídit. Úplná svoboda ve vyznání víry, jakož i právo společného veřejného vykonávání náboženství jsou jim po všechny časy pojištěny. Za příčinou tou se všeska bývalá omezení, co se týče zakládání kostelů s věžemi a zvony za neplatná a nijaká prohlašují. Následkem toho začaly všady mezi evangelíky volnější, čilejší ruch a stavěly se nové, důstojnější chrámy a školy, aneb staré chrámy se opravovaly a věže k nim přistavovaly a zvony opatřovaly.

Těž Vanovský sbor jal se nyní, aby vyvedl a doplnil co před více jak 20 lety učiniti nesměl. Po delším skoro 2 roky o záležitosti té rozjímání a rokování o učiněných možných přípravách uzavřelo širší zastupitelstvo v řádném sezení svém dne 29. března a pak 19. dubna 1863, aby se k zdejšímu chrámu dvě věže přistavěly, a aby se táto práce hned toho roku s pomocí Boží konati začala a tudíž potřebné přípravy, jako chystání stavebního materiálu bezodkladně se děly. Hned v nejbližších dnech vysláni jsou čtyři hodnověrní údové do filiálních osad s knížkami do nichž zaznamenávali jakou peněžní částkou jedenkaždý úd k vyvedení díla toho přispěti chtěl.

I navrátili se s dobrou nadějí, anobř i s nějakou hotovostí zpět, takže opravdu práce ta brzo ve jménu Božím uvnitř chrámu a upevněním základních zdí započata byla. Velikou radost měl duchovní správce z uzavření tohoto a nic sobě nežádal tak vřele, než aby oči jeho ještě spatřiti mohly dokonání díla toho, okrasu chrámovou, o kterouž se již před více než 20 lety tak vážně ač marně byl zasazoval. Než nebylo jemu popřáno viděti toho, sklíčen neduhem velkým, pro kterýž dvakrát do Vídně se odebrati a tam nanejvýš bolestným, anobř smrtelným operacím podvoliti se musel, ulehl konečně na lože nemocný a dokonal po přestálých hrozných bolestech činný život svůj dne 9. srpna 1863, oželen nejen od své drahé choti, mnoho s ním vytrpěvší a četné rodiny, jejíž nejpečlivějším otcem a hlavou byl, nýbrž také od celého sboru Vanovského, jež po 39 roků tak věrně a pečlivě spravoval, anobř od všeho Siona moravského, jehož vrchním správcem a arcipastýřem po smrti Velezaslužilého Jiřího Opočenského r. 1842 rozhodnutím vysoké císařské rady a pak r. 1862 důvěrou, svobodnou volbou se stal, úřad jež 21 roků statně vedl, mnohé zásluhy nejen o církve moravské, nýbrž církev v Rakousku vůbec si získal.

Toto úmrtí vzbudilo všudy to nejvřelejší účastenství kteréž se také při jeho pohřební slavnosti, kteráž se dne 13. srpna konala, zřejmě osvědčilo. Mimo Vanovský sbor a zblízka i zdaleka příšlých též jiných vyznání a vedle mnohých čelnějších účastníků došli také presbyterové a učitelové z jiných církví a zavítalo 18 duchovních z Moravy a Čech, aby svou spoluúčastí bratru svému, rádci i vůdci a biskupu vzdali poslední povinnou čest a složili jeho vystydle, mnohou prací a hroznými bolestmi zbědované tělo k žádanému odpočinku na témž poli Božím, kdež on tak často na hrobmi zesnulých stával, slovem Božím zarmoucených potěšuje a srdce truchlivá k nebi a životu věčnému odkazuje. Památka jeho bude ve sboru Vanovském a na Sionu českomoravském požehnána.

Před ním zemřel také Fr, Stara, zasloužilý zdejší učitel, kterýž po smrti Filipiho od zdejší církve ze školy Telecké v létě r. 1835 sem se přestěhoval a celých 26 roků co školní učitel a varhaník snažně pracoval až i jej Pán dne 28. října v radost Svou povolal. Na jeho místo zvolen František Břeněk, učitel Nosislavský, rodák z Jimramova, jenž od podzimu r. 1862 školu zdejší spravuje.

Uhřičtí s ostatními přiškolenými jichž výpomocná škola r. 1862 za samostatnou školu prohlášena byla a kteříž s chvalnou snahou i horlivostí r 1863 v času 16 neděl krásnou školní budovu vystavěli, povolali za skutečného učitele Frant. Totuška z Jimramova, jenž již od r. 1859 před tím, co podučitel dívky jejich vzdělával. Obec pak Sudická, z větší částky od evangelíků obývaná ustavivší se po vyjítí císařského patentu na tom, zaříditi svou vlastní evangelickou školu a dostavši k tomu po přemožení některých obtíží ministerního povolení, svěřila naprozatím, až by záležitost jejich úplně vyřízena a škola postavena byla, cvičení dítek svých podučiteli Danielu Šťastnému z Prosetína.

Konec první části, dokončení v příštím čísle Zpravodaje

Zpravodaj Vanovic-Drválovic vydává Obecní úřad ve Vanovicích. Cena Zpravodaje je 3,- Kč.

Příspěvky můžete zasílat na e-mailovou adresu : vanovice@vanovice.cz